

SPORT

Famfrpál není pro dámičky. Kupte si chrániče zubů!

Jak sportuje Česko

ZDENĚK ZAMASTIL

Harry Potter by přes ty svoje kulaté brýle valil oči... Původně kouzelnický sport famfrpál, který on zná jako quidditch, se přesunul z jeho knih mezi mudly. Tedy mezi lidi bez magických schopností. Nejvíce se hraje v Americe, ale i Česko má svoje vyslance.

Mezi nejznámější hráče patří Štěpán Dvořák (28), který nejenže pořádá tábory Fortescue, on při nich založil famfrpálový tým Fortescue Falcons. Stal se jeho manažerem, trenérem, kapitánem i hráčem. A už má bronz na mistrovství republiky.

UŽ JAKO DÍTĚ

Ale pěkně od začátku. Organizátoři dětských táborů v Přemilově na Chrudimsku chtěli svým svěřencům okorenit pobyt. Tak je pojali jako výlet do Bradavic.

Součástí tematických turnusů a la Harry Potter se stal na první pohled tento podivný sport. „Famfrpál jsem hrál poprvé už v deseti letech. Postupovali jsme podle táborových pravidel. Vedoucí uchopili hru, aby ji mohli dělat děti. Ale už tehdy byly souboje pěkně drsné,“ vzpomíná Dvořák s úsměvem.

To ještě nevěděli, že zážitek, na který se celý rok těšil, se čtyři tisíce milí od domova promění na regulérní sport. I bez kouzelnické hůlky.

„O tom oficiálním famfrpálu jsem se dozvěděl

KOŠTĚ MEZI NOHAMA... Nejedná se o slet čarodějnic a vlastně ani koště. Řeč je o famfrpálu, který se snesl z knižních výšin. Jedním z klubů, který ho provozuje je Fortescue Falcons (v tmavém). Foto: Tomáš Krabec

v šestnácti letech, že se hodně hraje v Americe. Zaregistroval jsem, že má i pevná pravidla. My ho ale hráli dřív, ještě než se dostal k nám do republiky,“ zdůrazňuje.

O HRÁČE NENÍ NOUZE

Vzpomínky na dětské tábory v Přemilově se mu vryly do šedé kůry mozkové. Nejenže prodlužuje jejich tradici, ale hlavně na nich udržel famfrpál. A s jídlem roste chuť.

Dvořák sebral své „ovečky“ z Nebelvíru a rozhodl se soupeřit s gangy Mrzimoru, Havraspáru a Zmijozelu...

„Deset let jsme provozovali náš táborový famfrpál s jinými pravidly. Vnímali jsme ale také, že v České republice už působí nějaké týmy. Střetávaly se mezi sebou, tak nám přišlo docela vtípné, i z hlediska propagace táborů, poměřit s nimi síly. Před dvěma roky jsme odstarto-

Pravidla v kostce

Při pochopení pravidel famfrpálu, aby si vzal člověk na pomoc Kámen mudrců a také anglicko-český slovník...

„Na každé straně jsou tři střelci, dva odrážeci a brankář. Cílem střelců je dát gól. Cílem odrážeců je vybijet protivníkovi odrážecí nebo střelce. Brankář má specifické schopnosti ve svém území. Je dovolen určitý fyzický kontakt. Na jejich míru tvrdosti dohlíží rozhodčí. V určité fázi hned pět. Co se týče pravidel, jedná se o poměrně vyhraněný sport. Pravidla jsou obsáhlá a výhradně v angličtině,“ vysvětluje odborník Štěpán Dvořák.

vali kariéru na mistrovství České republiky,“ objasňuje.

Pokud se už vydat do světa, tak s nějakým fortelným názvem. No a když se v bestsellerech Rowlingové lítá na koštěti, tak proč si nevybrat

zástupce ptačí říše...

„Naše dětské tábory se jmenují Fortescue. Potřebovali jsme najít zvíře se stejným počátečním písmenem. Falconi, tedy podle ptáka Falco, se přímo nabízel,“ přibližuje výběr Dvořák.

Tábor – nábor, jak se to rýmuje... Nejen básnický.

„Tábory Fortescue mají dominantu v tom, že jsou pořádány i pro lidi patnácti a výš. Klidně až do dvaadvaceti. Vycházíme z toho, že si hráče, kteří mají fyzické předpoklady pro hru na nich vybereme. Tím, že máme až deset turnusů, tak disponujeme velkou základnou. V podstatě celý náš tým je složený z lidí z táborů.“

Ač se to zdá, jako magický výjev z Harryho Pottera, Falcons nepotřebují za každou cenu nové hráče.

„Ozývají se nám sami lidi, že by si chtěli s námi zahrát.

Zejména prostřednictvím sociálních sítí. Tím, že máme omezený počet hráčů, nepotřebujeme případné zájemce draftovat,“ tvrdí Dvořák.

HÁZENÁ, RAGBY, VYBÍJENÁ Soupeřit s ostatními celky vyžaduje tvrdou přípravu. Nejen fyzickou.

„Vloni jsme udělali dva přípravné kempy. Tam jsme se potkali, rozebrali pravidla, protože světová asociace je často aktualizuje. Pořádáme také tréninkové víkendy. Letos jsme totiž startovali v premiérovém ročníku domácí ligové soutěže. Obsadili jsme čtvrté místo ze šesti,“ poznamenává duše Falconů.

Zatímco Falco, nebo také sokol stěhovavý, je pták dravec, tak Falconi připomínají ptáka přelétavého. Nemají vyznačené pole působnosti.

„Reprezentujeme Pardubický kraj. Nejčastěji hraje na Přemilově u Horního Bradla. Trénujeme, kde se dá. Také podle toho, kde je ligový turnaj. Vyjíždíme o den dřív a v místě konání se připravujeme. Často trénujeme v Přelouči,“ popisuje.

Na co by se měl zájemce o tento druh sportu připravit? Určitě se nejedná o objevení Ameriky, přestože Amerika famfrpál v současné podobě objevila...

„Famfrpál bych připodobnil k házené, ragby a teoreticky i vybíjené. Můžete protivníka skládat, ale také musíte reflektovat, že vám hrozí vybití. Fyzický kontakt je markantní. Konec konců i zranění jsou podobná.“

Famfrpál má ještě jednu prioritu. Zápasy pískají mezinárodní sudí.

„Rozhodčí jsou velice přísní. Nemám na mysli při po-

suzování zákroků, ale ne vždy vás pustí do hry. Do konce vás mohou vyloučit ještě před utkáním. Například za řetězky, absenci chrániče zubů, špatných kopáček a dokonce za dlouhé či gelové nehty. Jsou týmy, které si už berou na střídačku nůžtičky,“ směje se Dvořák.

MYŠLENKA NA OLYMPIÁDU Famfrpál není žádná rychlokvaška. Roste i jeho věhlas v českých končinách.

„Nejpopulárnější je v Praze a Brně. Je to hodně zapříčiněno tím, že se v obou měsících nachází množství vysokých škol. V západní Evropě je famfrpál rozšířenější. Takže studenti, co k nám přijíždějí, jsou na hru ze svých škol zvyklí a u nás ji šíří,“ přidává zajímavý postřeh hrající trenér.

V České republice působí v současné době šest aktivních klubů, včetně již zmíněných Fortescue Falcons.

„Jsou však i čekatelé, protože Česká asociace famfrpálu musí jejich činnost schválit. Musíte mít ale tréninkový plán, dostatek hráčů a také vizi, že se můžete účastnit ligových dnů,“ připomíná a na toto téma dodává: „Konají se valné hromady, přitom nemáme registrační průkazy. Takže famfrpál si může jít zahrát kdokoli v ulici.“

„Kolik otázka za milion. Může se famfrpál v tom neřeberném množství odvětví zařadit mezi sporty budoucnosti a přistát až pod pěti kruhy? „Když koukám na to, jaké jsou schopni schválit za sporty na olympiádě, takže za mě se tam může objevit...“

d více na pardubicky.denik.cz

Jednou přijela na tábor Fortescue a tamní specialita ji chytila natolik, že se jí věnuje závodně. **Lucie Motlová (18)** si ale vybírá komu to poví:

Řada lidí famfrpál jako sport nezná. Smějí se, když říkám, že ho hraju

ZDENĚK ZAMASTIL

Zdání klame... Na první pohled by ji člověk tipoval na rozehrávačku v basketbale či házenkářku. Však také Lucie Mottlová (na snímku) ke své činnosti používá míče. Jenže různých velikostí. Osmnáctileté studentce z Bělče nad Orlicí učaroval famfrpál. Hájí barvy Fortescue Falcons a na svůj sport nedá dopustit. Bere ho zcela vážně. Navíc jako čerstvá kapitánka tohoto týmu Pardubického kraje musí.

Jak se mladá dívka dostane ke sportu, jako je famfrpál?

Jsem jednou z účastnic táborů Fortescue. Prvním rok jsem přijela na tábor, kde jsme hráli famfrpál. Hned mě to chytilo, je to originální sport, který kombinuje základy z ostatních her. Pokud má člověk sportovní nadání, tak to není zase tak těžké. Nicméně ve famfrpálu je dost prvotních pravidel na to, aby ten sport byl zajímavý.

Jaké jsou reakce vašich vrstevníků při zjištění, že si hraje na Harryho Pottera?

Smějí se, stejně jako já, když jim to říkám. Řada lidí famfrpál jako sport stále ne-

zná. Pořád je to ještě rarita.

Kde se dá famfrpál provozovat, co je nutné na hrací ploše připravit?

Potřebujeme větší travnatou plochu. Klíčem ke hře jsou obruče rozdílných výšek, které jsou na každé straně tři. Nejvyšší je dvoumetrová a nejnižší asi metr a půl. Každý hráč má své koště, které je prezentované plastovou tyčí. Poslední věcí, která je potřeba, jsou míče. Hlavním je vyfouknutý volejbalový míč, který se shání dobře. Pak se používají tzv. potlouky. Jedná se o míče na vybíjení, tedy o speciální americké míče na vybíjenou.

Hraje se se čtyřmi míči, dvěma potlouky, jedním camrálem a zlatonkou. Není to trochu chaos a jak se to dá všechno stihnout?

Je to chaos. Hráči si na to v pohodě zvyknou. Záleží na tom jaký mají post. Pak hraji s určeným míčem. Nemůžete se protkat s těmi ostatními na hřišti a přitom jste jeden tým. To je asi na té hře nejzajímavější. Co ale vím od diváků, kteří neznají pravidla, tak mají ve hře guláš. Nedívám se jim.

Nepřipadá vám létat na

plastové tyči jako úlet?

(chechtá se) Vybírám si, komu řeknu, že hraji famfrpál. Každý sport má ale něco. Tyč mezi nohama je jen nový sportovní hendikep.

Co ještě hráči kromě „koštěte“ potřebují?

Fyzickou přípravu a ideálně dobré boty. Spíše kopáčky. Ale ne s kolíky (pousměje se).

Kolik může nastoupit hráčů?

Na každé straně maximálně sedm lidí. Jinak v týmu jich je jednadvacet.

Pravidlem jsou smíšená družstva, jak to funguje?

Je to celkem vzácnost v kolektivních sportech. Existuje jednoduché pravidlo. Musí být zhruba polovina hráčů pohlaví mužského a polovina žen.

Jakou plníte roli na hřišti?

Jsem střelec a mám jediný úkol: skórovat.

Kolik jste již vyfasovala ran potloukem?

To se nedá spočítat. Třeba

deset za zápas. Vždyt je to způsob, jak na chvíli vyřadit protivníka ze hry. Je to tak, že soupeř za mnou běhá a hází po mně míče. Po zasažení se musíme dotknout své střeďové obruče. Horší je ale skládání.

O čem je řeč?

Skládání soupeře. Jako v ragby. Když se nebojíte, tak ho můžete položit na zem. Nejčastěji se tak děje, když potřebujete získat zpět potlouk, který jste ztratili. Když spadne na zem, musí pustit všechny míče.

Bojují spolu holky s holkami a kluci s klukama?

Je to jedno. V tom zápalu boje si nevěšmnete, proti komu stojíte (úsměv).

Už jste zkusila sejmout hráče opačného pohlaví?

Když proti vám někdo běží a vy ho nemáte jinak zastavit, než do něj narazit, tak se neohlížíte na pohlaví. Už se mi to podařilo (mrkne).

Hlavní zápletkou ve famfr-

pálu je zlatonka. O co jde?

Jedná se o malý míček, který ve filmech lítá. To my ale nedokážeme zařadit. Takže ji supluje člověk ve speciálním dresu. Je celý žlutý a za pasem má tenisák v ponožce. Jeho cílem je nenechat se chytit a míček neztratit. Z každého týmu ho může najednou honit jeden hráč – chytač.

Podle označení i úkolu utíkat, se může zlatonka jevit jako milé subtilní stvoření.

Většinou její roli zastávají dvoumetroví pořizci. Jelikož se brání také útokům, je to fyzicky hodně náročná práce. Nicméně zlatonka má výhodu v tom, že soupeř může sahat jen po tom míčku. Naopak ona shazuje z koštěte.

Proč jde zlatonka na hřiště až v 17. minutě?

Ve famfrpálu nejsou poločas. Zlatonka končí hru, proto nastupuje o něco dříve, aby hra rychle neskončila. Minimálně se hraje sedmáct minut, nicméně průměrný hrací čas je kolem pětatřiceti minut.

Už jste to naznačila. Famfrpál není bezkontaktním sportem. Jaké hrozí úrazy?

Všechno možné. Otočené

koleno, zlomeniny holenní kosti, žeber, lícni kosti. Kromě skládání je povoleno kopání do míče, trhání za končetiny. Po většinu doby se odehrávají zápasy v přátelském duchu, ale jak už jde o medaile, tak to pěkně jiskří. Na posledním mistrovství republiky přijela sanitka. A neodjížděl v ní jeden člověk.

Jaké jste utrpěla nejhorší zranění?

Právě na republikovém šampionátu jsem měla otřes mozku a nedohrála. Držela jsem camrál u soupeřových obručí, otočila jsem se a koupila ránu do hlavy.

Co popularita famfrpálu?

Největší je v USA, kde se vysílají přímé přenosy. Navíc zápasy o všechno jsou hodně prestižní. Družstva si rozebírají univerzitní ragbyové týmy, aby byla co nejsilnější. V Evropě se koná taková Liga mistrů, kde startují nejlepší týmy ze svých zemí.

Jaké jsou vaše ambice v tomto sportu?

Ráda bych si zahrála v zahraničí. Dostat se ven z České republiky není problém, protože nás tady není tolik.

d více na pardubicky.denik.cz

